

Christelijke Hogeschool Windesheim
College van bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

Besluit Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Small Business & Retail Management van de Christelijke Hogeschool Windesheim

datum	Algemene gegevens:	
13 juni 2012	Naam instelling	: Christelijke Hogeschool Windesheim
onderwerp	Naam opleiding	: hbo-bachelor Small Business & Retail Management (240 ECTS)
Definitief besluit	Datum aanvraag	: 22 december 2011
accreditatie hbo-bachelor	Varianten opleiding	: voltijd en duaal
Small Business & Retail	Tracks/specialisaties	: zelfstandig ondernemer en ondernemende retailmanager
Management van de Christelijke	Locaties opleiding	: Zwolle, Almere en Lelystad
Hogeschool Windesheim		
(000098)	Naam VBI	: Netherlands Quality Agency (NQA)
uw kenmerk	Datum visitatie	: Zwolle - 21 september 2011 Almere: 3 november 2011
2011-3616	Datum VBI-rapport	: november 2011
ons kenmerk		
NVAO/20121878/ND		
bijlagen		
1	Locatie Zwolle	

Beoordelingskader:

Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling NQA-panel:

- L. Stalling MSc, voorzitter, consultant, Retail management Center Amsterdam. Master Business Economics.
- Dr. E. Wierstra, lid, hoofddocent en lector bij Saxion. Econometrie aan de Rijksuniversiteit Groningen.
- J.F. Langewen, student-lid. Studeert Small Business and Retail Management bij de Haagse Hogeschool.
- M. Snel B HRM en B Ed, NQA-auditor

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding hanteert twaalf SBRM-competenties als uitgangspunt voor het onderwijs. Deze competenties zijn ontleend aan de landelijk vastgestelde opleidings- en beroepsprofielen voor SBRM (2004). In 2009 heeft de opleiding deze uitgangspunten in samenspraak met het werkveld aangescherpt en verwoord in de twee beroepsprofielen 'De Zelfstandige Ondernemer' en 'De Ondernemende Retailmanager'. Deze profielen vormen met de twaalf competenties het uitgangspunt voor het voltijdse en duale programma. Binnen het domein Commerce richt SBRM van Windesheim Zwolle zich op het (zelfstandig) ondernemerschap. De twee profielen zijn daar een uiting van. Op het moment van de visitatie is de opleiding bezig om zich – vanuit deze twee profielen – te heroriënteren binnen het domein van Business Administration. Dit in navolging van de afspraken binnen het landelijk overleg voor hogere economische opleidingen.

De opleiding stemt haar uitgangspunten en curriculum actief af met haar stakeholders. Dit doet zij systematisch met de werkveldadviescommissie waarin relevante partijen uit het regionale veld zijn vertegenwoordigd en via samenwerkingsverbanden en netwerken. De opleiding heeft helder verwoord hoe de eindkwalificaties overeenstemmen met de criteria voor het bachelorniveau.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De voltijd en duale programma's zijn inhoudelijk hetzelfde en worden door dezelfde docenten verzorgd. Uit documentatie, studiematerialen en de gesprekken met docenten en studenten blijkt dat de opleiding goed gebruik maakt van vakliteratuur en studiemateriaal dat ontleend wordt aan situaties in de beroepspraktijk. Het panel constateert dat de opleiding werkt aan een duidelijke doorvertaling van de competenties qua niveau en oriëntatie naar de verschillende onderwijseenheden. De opleiding heeft hiervoor een kader ontwikkeld en moet dit verder vertalen naar de onderwijseenheden. De samenhang in het programma wordt positief ervaren door docenten, studenten en werkveldvertegenwoordigers. De kaders voor het onderwijsprogramma en de procedures voor studenten zijn helder beschreven en worden als helder ervaren. De studielast is een regelmatig terugkerend bespreekpunt. De School en de opleiding investeren in maatregelen om de aansluiting met de vooropleiding goed te laten verlopen, via gerichte voorlichting, contact met toeleverende scholen, inrichting van het programma en analyse van doorstroomgegevens. Er wordt gewerkt aan verdere verbetering van de in- en doorstroom onder andere via versterking van de studiebegeleiding en het aanscherpen van normen voor een bindend studieadvies en toelating tot stage en het afstuderen.

Het didactisch model (competentieleren) en de toetsingskaders passen bij de doelstellingen van de hogeschool en de opleiding. Kennis- en vaardighedenonderwijs staan in dienst van de integratieleerlijn. De mix aan werk- en toetsvormen past daarbij.

Pagina 3 van 9 Ten aanzien van stage en afstuderen ziet het panel heldere handleidingen, waarin het projectmatig en onderzoeksgericht werken centraal staan die in de beoordelingscriteria zijn betrokken.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft de cv's van het docententeam bestudeerd en is van mening dat het team docenten de capaciteiten in huis heeft om het veld van ondernemerschap en retail management te bedienen. Drie docenten zijn bezig met het behalen van een wo-mastergraad. Wanneer zij deze hebben behaald is 100 procent van het docententeam academisch opgeleid. Daarnaast beschikken alle SBRM-docenten over recente werkervaring in de relevante beroepspraktijk. Sommige docenten zijn naast hun docentschap nog werkzaam in de praktijk vanuit hun eigen (advies)onderneming. Het panel constateert dat er geen problemen zijn met inzet of juist uitval van docenten. De opleiding beschikt over voldoende personeel dat zeer betrokken is bij de opleiding en bereikbaar voor studenten. Het panel signaleert een groot enthousiasme onder docenten. Dit wordt door studenten duidelijk positief gewaardeerd.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De voorzieningen van de opleiding zijn ruim toereikend om het programma te realiseren. Studenten en docenten waarderen de voorzieningen in het nieuwe gebouw, vooral de openheid en ruimten. Verder beschikken docenten allemaal over een eigen werkplek. De SBE heeft de studiebegeleiding op twee niveaus georganiseerd in de basisstudiebegeleiding en in specialistische studiebegeleiding. Studenten hebben allemaal te maken met de basisstudiebegeleiding die is vormgegeven in een studiebegeleidingsprogramma dat onderdeel uitmaakt van het onderwijsprogramma (reflectielijn). Binnen dit programma staat de elfde competentie van Windesheim centraal die is gericht op de ontwikkeling van een zelfsturend vermogen. Studenten ervaren een goede begeleiding en worden tijdig geïnformeerd.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Pagina 4 van 9 Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Op basis van de bestudeerde documenten en de gesprekken met het management en de docenten, constateert het panel dat het kwaliteitszorgsysteem een duidelijke opzet heeft. Het primaire proces wordt systematisch geëvalueerd aan de hand van streefdoelen. Uit de documentatie en gesprekken blijkt dat binnen SBE en binnen de opleiding aandacht uitgaat naar de vertaling van evaluatie-uitkomsten naar verbetermaatregelen. Daarbij betreft de opleiding haar verschillende belanghouders; studenten, medewerkers, afgestudeerden en vertegenwoordigers van het werkveld.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel constateert na beoordeling van afstudeerwerkstukken dat deze getuigen van het gewenste bachelorniveau. De opleiding slaagt er in om de aandacht voor de conceptuele leerlijn en het verrichten van praktijkgericht onderzoek te laten doorwerken in de afstudeerwerkstukken. De gekozen onderwerpen zijn relevant voor de praktijk. Ook het werkveld is tevreden over de kwaliteiten van de afstudeerders. Bij een drietal eindwerken (voltijd en duaal) plaatst het panel enkele opmerkingen die de structuur en opzet van het eindproduct betreffen. Deze eindwerken vertegenwoordigen wel een inhoudelijke gewenste kwaliteit.

Aangezien de voltijdse opleiding in 2007 is gestart en de duale variant in 2008, zijn de kwantitatieve resultaten beperkt. De eerste uitval na de start is bij beide varianten aan de hoge kant. Dit is in de daarop volgende jaren bijgetrokken. De overige beschikbare cijfers laten een redelijk positief beeld zien. Voor de duale variant geldt dat deze als gevolg van tegenvallende instroom stopt.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Samenstelling NQA-panel:

- L. Stalling MSc, voorzitter, consultant, Retail management Center Amsterdam. Master Business Economics.
- Dr. E. Wierstra, lid, hoofddocent en lector bij Saxion. Econometrie aan de Rijksuniversiteit Groningen.
- Drs. R.B.P. de Brouwer, lid, interim manager, consultant en gastdocent, doctoraal Economie EUR.
- J.F. Langewen, student-lid. Studeert Small Business and Retail Management bij de Haagse Hogeschool.
- M. Snel B HRM en B Ed, NQA-auditor

Samenvatting

Het oordeel over de bacheloropleiding Small Business & Retail Management van de Christelijke Hogeschool Windesheim (Almere en Lelystad) is voldoende.

De beoogde eindkwalificaties

De opleiding SBRM te Almere leidt op voor ondernemers. Studenten kunnen zich specialiseren als ondernemer, ondernemende manager of ondernemende adviseur. De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op de acht landelijk vastgestelde domeincompetenties van Commerce. Deze competenties zijn in samenspraak met het werkveld tot stand gekomen en vastgesteld door de HBO-raad. Studenten ontvangen na afronding van de opleiding tot nu toe de titel Bachelor of Commerce. Vanaf 2012 zullen studenten worden opgeleid voor de eindkwalificaties van de Bachelor of Business Administration en de daarbij horende titel BBA krijgen.

Het panel beoordeelt de eindkwalificaties als voldoende.

Onderwijsleeromgeving

De eindkwalificaties zijn uitgewerkt naar een onderwijsprogramma waarin de specifieke beroepscontexten centraal staan. Het programma bestaat uit vier studiejaar van elk zestig studiepunten en wordt in voltijd aangeboden. Tijdens de opleiding krijgen studenten les in sales, bedrijfseconomie, marketing, multichannelmanagement, wereldwijd zaken doen en in de inzet van e-techniek, e-commerce en retailmarketing. Hierdoor hebben ze voldoende kennis opgedaan om opdrachten voor comakership uit te kunnen voeren. Comakership is een samenwerkingsverband tussen de student, de opleiding en een bedrijf. Studenten voeren eerst in groepen, later individueel gedurende een aantal dagen per week opdrachten voor een bedrijf uit. Studenten worden hiervoor vanuit school begeleid. Het panel is zeer positief over deze praktijkleerlijn.

Docenten passen jaarlijks de onderwijsinhoud aan op de actualiteiten die spelen. Zo zijn projecten gebaseerd op actuele vraagstellingen uit het veld, wordt de gehanteerde literatuur jaarlijks geactualiseerd en zetten docenten actuele voorbeelden in. Het panel is wel van mening dat het gebruik van bibliotheek en vakliteratuur versterkt mag worden. De directe betrokkenheid van docenten, hun kwalificaties, het gebruik van moderne sociale media en via verschillende evaluaties naar de studenttevredenheid, zijn goede waarborgen voor de gewenste kwaliteit.

Pagina 6 van 9 Wel moet de opleiding zaken als studiebegeleiding nog beter in documenten vastleggen. Studenten worden gedurende hun studie begeleid door de docenten die toezien op de (vak)inhoudelijke ontwikkeling alsmede op de studievoortgang van de student. In het begin van de opleiding is de studiebegeleiding intensiever. Later in de opleiding is deze meer vraaggestuurd van aard. Studenten ervaren het programma als samenhangend en beoordelen de modules positief. Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving als voldoende.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De eindcompetenties liggen ten grondslag aan de toetsing en beoordeling. De competenties worden herkenbaar op meerdere momenten en op verschillende niveaus getoetst. Dit gebeurt via tentamens, projecten, de stage en het afstuderen. De bestudeerde beoordelingen getuigen van een adequate aanpak. De beoordelingsformulieren van projecten zijn uitgebreid. Naast groepsbeoordelingen binnen de comakerships, is er ook sprake van een oordeel per groepslid door logboekbeoordelingen, peerassessments en individuele kennis- en vaardigheidstoetsen. Een beoordeling van een project wordt altijd door twee beoordelaars uitgevoerd.

Omdat de opleiding sinds haar bestaan sinds 2008 nog geen afgestudeerden telt, kan het panel geen uitspraak doen over de gerealiseerde eindcompetenties op het beoogde eindniveau. Het panel heeft werkstukken tot en met het derde studiejaar bestudeerd om een uitspraak te doen over het gerealiseerde niveau tot dusver en om een indicatie te kunnen geven over het te verwachten eindniveau. Hiervoor heeft het panel op basis van een overzicht van derdejaars werkstukken een selectie gemaakt. Ook heeft het panel met makers en beoordelaars van deze werkstukken gesproken. Op grond hiervan – en het overig bestudeerde materiaal – komt het panel tot een positief eindoordeel. De bestudeerde producten vanuit de comakerships getuigen naar het oordeel van het panel van een goed tussenniveau.

Het panel beoordeelt de toetsing en de resultaten als voldoende.

Windesheim Flevoland start in september 2012 met een duale variant in Lelystad. Deze variant zal van dezelfde eindkwalificaties uitgaan. Het voltijdse programma en ook de toetssystematiek van de voltijdse variant in Almere zullen als basis voor de duale variant dienen.

Pagina 7 van 9 **Besluit:**

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Small Business & Retail Management (240 ECTS; variant: voltijd en duaal; locaties: Zwolle en Almere; en variant: duaal; locatie: Lelystad) van de Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: zelfstandig ondernemer en ondernemende retailmanager. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 maart 2012 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 25 januari 2013 en is van kracht tot en met 24 januari 2019.

Den Haag, 13 juni 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI
		Voltijd Zwolle
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	G
	1.2 niveau bachelor	G
	1.3 oriëntatie hbo	G
Beoordeling onderwerp		V
2. Programma	2.1 eisen hbo	G
	2.2 relatie doelstellingen – programma	G
	2.3 samenhang programma	G
	2.4 studielast	G
	2.5 instroom	G
	2.6 duur	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	G
	2.8 beoordeling en toetsing	G
Beoordeling onderwerp		V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G
	3.2 kwantiteit personeel	G
	3.3 kwaliteit personeel	G
Beoordeling onderwerp		V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G
	4.2 studiebegeleiding	G
Beoordeling onderwerp		V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	G
	5.2 maatregelen tot verbetering	G
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	G
Beoordeling onderwerp		V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V
	6.2 onderwijsrendement	V
Beoordeling onderwerp		V
Eindoordeel		Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende

Bijlage 2: Schematisch overzicht oordelen panel over Almere en Lelystad:

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel	
		<i>Almere voltijd</i>	<i>Lelystad dual</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V	V
Eindoordeel		V	V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven